

Manar bij de muur die haar leven zo bepaalt: 'Dit monster heeft ons gevangenen gemaakt in ons eigen land'

TEGEN DE MUUR

Deze zomer reisde fotografe Marjolein Busstra af naar de Westelijke Jordaanoever. In de stad Bethlehem ontmoette ze Manar, een Palestijns meisje dat leeft met een grote grijze muur die haar stad van de buitenwereld afzondert.

TEKST & FOTOGRAFIE MARJOLEIN BUSSTRA (WWW.MARJOLEINBUSSTRA.COM)

De muur

Iedereen die de Palestijnse stad Bethlehem binnenkomt ziet meteen een hoge grijze muur vol graffiti, die dwars door de stad loopt. In deze muur zit een grote metalen schuifdeur, een grenspost, oftewel een checkpoint. De enige manier om Bethlehem in te komen is via het checkpoint dat bewaakt wordt door Israëlische soldaten. Met mijn Nederlandse paspoort kom ik er snel en moeiteloos doorheen.

In de loop van de eerste week ontmoet ik Manar, die haar hele leven al in Bethlehem woont. Ze is een opvallende verschijning. Manar is namelijk het enige meisje dat ik in Palestina heb ontmoet dat rood haar en sproeten heeft. Ze komt in het begin stoer en fel over, maar al snel merk ik dat ze ook heel lief en grappig is. Manar vertelt mij over de muur die op slechts enkele tientallen meters van haar huis staat. 'Dat lelijke monster heeft ons land ingepikt en ons gevangenen gemaakt in ons eigen land. Het verwoestte onze dromen, maakte ons leven moeilijk en veranderende het ingrijpend.'

Kogelgaten

In 2002 werd Bethlehem belegerd en afgesloten van de buitenwereld. Een zware tijd, omdat inwoners van Bethlehem veertig dagen lang binnen moesten blijven. Op sommige dagen kregen ze toestemming om

twee uur naar buiten te gaan om eten te kopen. Manar ging dan snel even naar school om toch nog wat te kunnen studeren. Straten vol tanks en jeeps van het Israëlische leger, schietpartijen tussen Palestijnen en Israëliërs; de afgelopen jaren heeft Manar vanuit haar huis veel geweld gezien. De flat waar ze met haar twee zussen en haar ouders woont ligt namelijk precies tussen de twee kampen in. Manar: 'Ik herinner me vooral de demonstraties en de doden, de geur van gas en het geluid van tanks in de nacht, de geweerschoten en het geluid van kogels. Inmiddels ben ik eraan gewend geraakt. Als ik schoten of bommen hoor is het al bijna normaal voor me. Maar ik kan me herinneren dat ik vroeger naar het raam rende om naar de rode lichtjes van de kogels die over en weer vlogen te kijken.' Manar bracht tijdens deze periode veel tijd door in de schuilkamer van de flat waar ze woont. Daar zat ze dan met ongeveer dertig andere mensen op de grond. Het eten werd gedeeld en de ouderen praatten met elkaar terwijl de kinderen speelden. Wanneer ze ontploffingen en schoten hoorden hield iedereen zich stil. Op een dag viel er een bom op het huis van de burens. De ouders van Manar besloten meteen om hun drie dochters bij oma onder te brengen omdat het daar veiliger was. Na tien dagen keerden ze terug naar huis. Bij terugkomst

vond Manar kogelgaten in de muur van haar slaapkamer. Ze hoorde later van vrienden dat die dachten dat zij en haar familie niet meer in leven waren.

Pasje

Op dit moment is het rustiger in Bethlehem, maar de muur en het checkpoint hebben grote invloed op het leven van Manar. Zo kan ze bijvoorbeeld niet meer op bezoek bij haar vrienden in Jeruzalem, een grote stad vlakbij Bethlehem. Als Manar toch naar Jeruzalem wil reizen, moet ze een speciaal pasje aanvragen. Zonder wordt ze niet doorgelaten. Het kost veel moeite om dit pasje te bemachtigen en de aanvraag wordt lang niet altijd gehonoreerd. Maar soms heeft Manar geluk. Ze ziet er namelijk niet uit als een doorsnee Palestijnse, met haar bleke huid en rode haar. De soldaten zien haar af en toe aan voor een toerist en laten haar

'Als ik schoten of bommen hoor is het al bijna normaal voor me'

De muur

In 2002 begint Israël aan de bouw van een muur op bezet Palestijns gebied. De 'muur' is een constructie van wegen, hekken, prikkeldraad, greppels, muren, torens en poorten van uiteindelijk ongeveer **620 kilometer lang**, langs de Westelijke Jordaanoever en in een klein gedeelte door Israël.

De Israëlische regering geeft als reden voor de bouw van deze muur dat ze de inwoners van Israël wil beschermen tegen (zelfmoord)aanlagen uit Palestijnse hoek, die bij ons zo vaak in het nieuws zijn.

Tijdens de bouw van de muur breken er rellen uit tussen Israëlische soldaten en inwoners van de Palestijnse stad Bethlehem. De muur wordt dwars door straten met winkeltjes en eetgelegenheden gebouwd. Hierdoor moeten veel mensen hun winkels en restaurants sluiten en hebben hierdoor geen inkomen meer. Er wordt hevig geprotesteerd, maar zonder resultaat.

door zonder haar papieren te controleren. Maar niet alleen reizen is moeilijk. Het dagelijks leven wordt door alle controles en restricties enorm beïnvloed. Er is weinig te doen voor Manar en andere jongeren. Ze gaat bijna nooit winkelen of uit eten. Door de slechte economische situatie en de constante onrust zijn er nog maar weinig cafés, winkels en restaurantjes open. Vaak is daar ook geen geld voor. Manar is overdag voornamelijk op zoek naar werk en 's avonds is het eigenlijk te gevaarlijk om op straat te zijn.

Lot

Manar is tegen het geweld van zowel Israël als Palestina. Daarom werken zij en haar vriend Milad als vrijwilliger bij het Arabic Educational Institute (AEI). Deze instelling organiseert activiteiten en onderwijst Palestijnse jongeren om ze te weerhouden van gewelddadige acties tegen de bezetting.

Manar en Milad zijn al drie jaar samen, maar ze wonen allebei nog thuis. In Palestina is het de gewoonte dat je pas bij elkaar gaat wonen als je getrouwd bent, maar dit kost geld, en door de hoge werkloosheid is het ze nog niet gelukt om een vaste baan te vinden. Manar: 'Het is ons lot. De moeilijkheden die we op ons pad tegenkomen geven zin aan ons leven. We moeten ervoor vechten en dus is het extra cool als we ons doel bereiken.'

Manar laat mij behalve de muur en de vluchtelingenkampen, ook de mooie kant van Bethlehem zien. Zoals de kerken, de moskee en de terrasjes op het plein middenin de stad. Ondanks de gemoedelijke sfeer heb ik het gevoel dat het niet echt veilig is op straat. Ik zie groepen jonge mannen op straat rondhangen. Sommigen hebben een boze uitstraling. Ze hebben geen werk en leven in een uitzichtloze situatie. Milad zoekt Manar telkens op om te kijken of alles goed met haar gaat. Manar vertelt mij later dat zij en Milad er altijd voor zorgen dat ze weten waar de ander is. Omdat dit toch een oorlogsgebied is waar altijd wat kan gebeuren.

Traagang

Een paar dagen geleden was er een vreedzame demonstratie tegen de muur. Manar besloot mee te lopen. Maar het liep uit de hand: Israëlische soldaten sloegen de menigte met stokken uiteen. Manar kreeg traangas in haar ogen en is weggerend en om hulp gaan schreeuwen. Een familielid zag haar en heeft haar meegenomen naar zijn huis. Daar hebben ze haar verzorgd en gelukkig heeft ze er uiteindelijk niets aan overgehouden.

Sinds kort heeft Manar haar studie Business Administration afgerond. Ze is gespecialiseerd in marketing en haar droom is om een baan te vinden waarbij ze haar land kan helpen zich verder te ontwikkelen. Veel Palestijnen zijn hun land ontvlucht omdat het leven te zwaar is geworden. Manar wil dit beslist niet. Ze is bang dat ze dan haar hele leven een vluchteling zal zijn. Ze wil in Palestina blijven. Lachend: 'Ik wil eigenlijk de PR van Palestina doen zodat de rest van de wereld eens een wat positiever beeld van mijn land krijgt!'